

Zjavenie 13

I. Náčrt

Krátka osnova

1. Šelma z mora – Zj 13,1-10
2. Šelma zo zeme – Zj 13,11-18
3. Verný Boží ľud – Zj 13,8-10

V knihe Zjavenie Jána Boh odhŕňa závoj budúcnosti. Ukazuje, čo sa bude diať na zemi pred jeho druhým príchodom. Dvanásť kapitola Zjavenia predstavuje v kocke spor medzi dobrom a zlom. Trinásť kapitola tento spor detailnejšie približuje a ukazuje na jeho vyvrcholenie. Odhaľuje, o čo ide mocnostiam zla, symbolizovaným dravými šelmami. Ďalšie kapitoly knihy Zjavenia opisujú niektoré dôležité prvky tohto zápasu ešte podrobnejšie.

1. Šelma z mora – Zj 13,1-10

Prvá šelma sa vynára z mora. V biblickej prorockej reči je more symbolom národov. (Zj 17,15) Táto mocnosť má tieto charakteristické znaky:

- a) Má desať rohov a sedem hláv; na rohoch desať kráľovských korún a na hlavách mená urážajúce Boha. b) Má niečo z leoparda, niečo z medveďa a niečo z leva. c) Drak jej dal silu, trón a moc.
- d) Jej moc trvala 42 mesiacov. e) Jedna z jej hláv dostala smrteľnú ranu, ktorá sa však za nejaký čas zahojila.
- f) Šelma hovorila pyšne a rúhavo; rúhala sa Bohu, jeho menu a jeho príbytku.
- g) Viedla úspešnú vojnu proti svätým.
- h) Celá zem sa s obdivom pozerala za tou šelmou.

Kľúč k pochopeniu symbolu šelmy vystupujúcej z mora nachádzame v starozmluvnej apokalyptickej knihe Daniel. Pri štúdiu Dan 7 sme tiež hovorili o troch šelmách – leopardovi, medveďovi a levovi. Spomínali sme tiež bezmennú šelmu s desiatimi rohmi. Hovorili sme o malom rohu, ktorý pôsobil tri a pol roka (t.j. 42 mesiacov), hovoril trúfalo a rúhavo a viedol vojnu proti svätým. Charakteristika oboch mocností (ako z Daniela, tak zo Zjavenia) je taká podobná, že musí ísť o tú istú mocnosť. Keď o nej písal prorok Daniel, vysvetlil jej hlavné charakteristické znaky. Prorok Ján k tomu neskôr pridal ďalšie detaily, ktoré sa týkajú doby konca.

Šelmu z mora môžeme teda stotožniť s malým rohom, ktorý symbolizuje stredovekú vládnucu cirkev, teda pápežstvo. Jeho nadvláda sa skončila v roku 1798, keď francúzsky generál Berthier na Napoleonov rozkaz pápeža zajal a ten nasledujúceho roku vo francúzskom zajatí zomrel. Táto udalosť znamenala zánik pápežstva. Francúzska revolúcia zasadila pápežstvu smrteľnú ranu.

Z tejto porážky sa však pápežstvo po čase spamätalo. Smrteľná rana bola uzdravená. K tomuto uzdraveniu dopomohli lateránske zmluvy, uzavreté v roku 1929 medzi pápežom a talianskou fašistickou vládou, na základe ktorých vznikol suverénny pápežský štát – Vatikán. Vatikán nadviazal diplomatické styky s mnohými krajinami sveta, aj so Spojenými štátmi (1985). Ďalšou známkou uzdravenia je neúnavné cestovanie pápeža Jana Pavla II. po celom svete. Vplyv pápežstva stále vzrastá. Napriek nedávnym neúspechom čoskoro príde doba, kedy – ako hovorí Písmo – celá zeme pôjde v obdiv za touto šelmou. (Zj 13,3)

2. Šelma zo zeme – Zj 13,11-18

Druhá šelma vystupuje zo zeme, teda z územia, ktoré nie je obývané (v protiklade k moru, ktoré symbolizuje národy – Zj 17,15). Táto mocnosť má tieto charakteristické znaky:

- a) Má rohy ako baránok, ale hovorí ako drak.
- b) Z poverenia prvej šelmy vykonáva všetku jej moc.

c) Núti obyvateľov zeme, aby uctievali šelmu z mora, ktorej smrteľná rana sa

zahojila. **d)** Robí veľké znamenia a divy. **e)** Zvádza obyvateľov zeme k falošnej bohoslužbe. **f)** Postaví sochu šelme z mora. **g)** Túto sochu oživuje, takže socha vydáva rozkaz, aby boli usmrtení všetci, ktorí pred ňou nepokľaknú; núti všetkých, aby na ruku alebo čelo prijali znamenie šelmy alebo číslo jej mena 666.

Táto šelma vystupuje zo zeme. O zemi je zmienka v Zj 12,16, kde sa hovorí o tom, že pravá Božia cirkev (žena) bola v stredoveku prenasledovaná a „zem pomohla žene“. Touto „zemou“ sú mienené Spojené štáty americké. Šelma vystupujúca zo zeme, ktorá sa podobá baránkovi, ale ktorá sa nakoniec bude správať ako dravá šelma, predstavuje tú časť protestantizmu, ktorá sa odcudzila Bohu a jeho slovu. Tieto protestantské cirkvi, ktoré kedysi dbali na svetlo, ktoré im Pán Boh dal a oznamovali ho svetu, teraz poklonujú šelme z mora, t.j. pápežstvu. Sú s ním späté takými väzbami, že napokon presadzujú jeho ciele a záujmy. Zvádžajú dokonca aj pomocou rôznych zázrakov a divov.

Podľa Zjavenia, šelma zo zeme postaví sochu prvej šelme. To znamená, že bude odzrkadľovať jej vlastnosti, bude sa správať a konať tak, ako stredoveké pápežstvo. Odpadlý protestantizmus nakoniec oživí sochu prvej šelmy. Táto „živá“ socha bude určitou formou odpadlého protestantizmu, ktorá sa bude presadzovať násilím a bude potláčať slobodu svedomia. Prikáže, aby všetci uctievali sochu šelmy z mora a prijali jej učenie a falošnú bohoslužbu. Pod hrozbou smrti si bude vynucovať poslušnosť a úctu. Všetkých bude nútiť, aby prijali znamenie šelmy. Zvláštnym znamením šelmy je svätenie falošného dňa odpočinku – nedele. Bude sa usilovať o to, aby mal každý rovnakú charakteristiku ako šelma, t.j. aby prijal jej meno. Meno v Biblii ukazuje na charakter.

Tento odpadlý fanatický protestantizmus rozdúcha vlnu nenávisti a netolerancie. S pomocou falošného ekumenizmu bude pod trestom smrti nútiť všetkých k tomu, aby prijali „jeho“ pravdy – pravdy šelmy z mora. Všetci, ktorí sa jej nepodriadi, budú prenasledovaní a spoločensky aj ekonomicky znemožnení.

3. Verný Boží ľud – Zj 13,8-10

Napriek prenasledovaniu a nátlaku podá verný Boží ľud dôkaz o trpezlivosti a viere. (Zj 13,10) Len vďaka tomu, že uverili Pánovi Ježišovi, Baránkovi, ktorý za nich položil svoj život, môžu títo verní nasledovníci v jeho sile vytrvať až do konca a ničoho sa nezľaknúť. Od prirodzenosti to nie sú žiadni hrdinovia, ale ľudia, ktorí Bohu plne dôverujú, vytrvalo sa ho držia a idú trpezlivo za ním. Ich mená sú zapísané v knihe života, v knihe zabitého Baránka. Pretože sú v Kristovi spasení, dostávajú silu nasledovať ho. Pán Boh im zasľúbil víťazstvo. Nemusia sa ničoho báť, pretože ak on zvíťazil, zvíťazia aj oni.

Na iných miestach v Zjavení sa hovorí o tom, že Ježiš Kristus príde druhýkrát na zem, aby všetci, ktorí Boha milovali a poslúchali, ktorí neuctievali šelmu ani jej obraz a neprijali jej znamenie ani jej meno, boli s Kristom prijatí a dostali večný život. (pozri napr. Zj 19,6-9; Zj 14,1.9-12; 21,2.3.27; 22,14)

II. Výkladové poznámky

1. Číslo šelmy je 666. Toto číslo vlastne predstavuje charakter šelmy, pretože meno a číslo v uvedenom biblickom texte splyvajú. (Zj 13,17) Niektorí biblickí vykladáci identifikujú túto šelmu s číslom 666 s niektorými rímskymi cisármi alebo s konkrétnym latinským titulom pápeža VICARIUS FILII DEI, ktorý sa mal objaviť na jednej z pápežských tiár.

Zámer biblického textu je však iný. Nedáva konkrétne meno, ale charakterizuje mocnosť, ktorá si osobuje právo konať v Božom mene a na Božom mieste a ktorej sa všetci klaňajú a uctievali ju. Táto mocnosť, ktorá si robí nárok na božskú poctu, je označená len za ľudskú inštitúciu. Číslo 6 je symbolom človeka, pretože človek bol stvorený šiesteho dňa. Táto nedokonalá ľudská mocnosť je demaskovaná. Text chce zdôrazniť, že nie je ničím iným než ľudským výtvarom. Je to človek, človek, človek. Preto nás v Zj 14,7 Boh vyzýva: „Bojte sa Boha“, nie vplyvnej ľudskej inštitúcie, ktorá má síce obrovskú moc, no nie je ničím iným než podvodom a klamstvom. Je to nástroj, ktorý satan používa, aby odvedol ľudí od pravého uctievania Boha.

2. Zj 13 predstavuje satanskú trojicu – drak, šelma z mora a šelma zo zeme. Je to protiklad Božej trojice – Otec, Syn a Duch Svätý, ktorí robia maximum pre záchranu človeka. Satan (drak) a jeho spojenci sa snažia narušiť a zničiť toto Božie dielo záchranu.

3. Nezamieňajme súčasné ekumenické hnutie s eschatologickou víziou falošných ekumenických snáh, keď sa bude násilným spôsobom presadzovať určitá „pravda“, ktorá je výsledkom kompromisu so zjavenou Božou vôľou.

Slovo „ekumenický“ má niekoľko významov. Znamená napríklad „celosvetový“. Naša cirkev je celosvetová, a teda ekumenická. Oslovuje ľudí rôznych národov a rôznych jazykov, aby sa stali Kristovými nasledovníkmi. Termín „ekumenický“ znamená tiež „medzicirkevný“, alebo „spoločný“.

V roku 1948 bola v Amsterdame založená Svetová rada cirkví. Založili ju mnohí úprimní kresťania s cieľom zjednotiť protestantské kresťanstvo, aby pre moderného človeka nebolo kameňom úrazu, ale aby sa mohol lepšie orientovať v spleti a labyrinte mnohých cirkví. Jednotlivé cirkvi a denominácie si navzájom vychádzali v ústrety, chceli sa zjednotiť v určitých bodoch učenia a spoločne postupovať pri evanjelizácii tohoto sveta. To je iste ušľachtilá snaha. Má však určité úskalnia. Musíme si dávať pozor, aby kompromis nezatlačil pravdu do úzadia a aby sme napokon v mene jednoty nebránili skutočnej evanjelizácii. Ekumenizmus ako snahu o jednotu na úkor pravdy a pravej slobody musíme odmietnuť. Na druhej strane je dob-re, ak sme otvorení voči podnetom druhých, ak sa nimi necháme osloviť a poučiť, no nestratíme pritom svoju identitu. Snahu dopátrať sa podstaty, odhaliť pravdu, spoločne študovať, spoločne sa modliť a pracovať v duchu lásky a jednoty by sme mali vítať a podporovať.

III. Praktické dôsledky

1. Na nastávajúcu krízu je potrebné pripraviť sa. Musíme poctivo študovať Písmo sväté, aby sme lepšie poznali Boha a pochopili, aký skutočne je. Potrebujeme sa pevne držať Krista, milovať ho celým srdcom a za každých okolností ho poslúchať. Musíme mu dovoliť, aby nás každý deň menil. Nutne musíme prežívať istotu odpustenia hriechov a z vďačnosti pracovať na záchrane druhých.

2. Budúcnosti, a toho, čo má prísť, sa nemusíme báť. (Zj 2,10) Dôverujme Bohu. On je Pánom celého sveta, aj nášho života. Je silnejší než diabol spolu s miliónmi svojich stúpencov. Nedovoľme, aby nám niečo zatienilo pohľad na Krista, ktorý je víťazom.

Pán Boh nám nezjavuje budúcnosť preto, aby sme z nej mali strach, aby sme si vypestovali nejakú fóbiu a nakoniec sa stali schizofrenikmi. Kristus nám dáva istotu spasenia. Reálne a jasne opisuje obraz budúcnosti, ktorý je naplnený nádejou. S ním sa nemusíme ničoho báť, pretože všetko drží pevne vo svojich rukách. Istotu, ktorú máme v Kristovi, výstižne vyjadril apoštol Pavel v Rim 8,31-39: „Ak Boh za nás, kto proti nám?... Som totiž presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomné, ani budúce veci, ani mocnosti, ani to, čo vysoko, ani to, čo je hlboko, ani nijaké iné stvorenie nebude nás môcť odlúčiť od lásky Božej, ktorá je v Kristu Ježišovi, našom Pánovi.“

3. Zj 13 poskytuje eschatologický pohľad na záverečný boj v dejinách tohto sveta – boj medzi Kristom a satanom, pravdou a lžou, silami dobra a zla. Nedopúšťajme sa chyby, že budúce vyostrené vzťahy, namierené proti Božiemu ľudu, budeme vnášať do súčasnosti. Choďme s otvorenými očami, buďme obozretní, ale nie podozrievaví či dokonca nepriateľskí. Pestujme pekné vzťahy s členmi a príslušníkmi iných cirkví, denominácií a jednôt. Pamätajme, že v nich žije mnoho úprimných Božích detí, ktoré sú proti násiliu, nespravodlivosti, lži a ktoré zastávajú pravdu, ako ju poznali. Sú to ľudia, ktorí si nemyslia, že majú patent na pravdu; sú otvorení, čestní a učenívi. Predstavme týmto ľuďom Krista takého, aký v skutočnosti je. Priblížme im jeho slovo tak, aby v ňom vynikol skutočný Boží charakter a jeho plán spasenia.